

EL TREBALL COOPERATIU

Respon a una concepció de l'educació oberta, flexible i participativa que és el nucli de les societats democràtiques. L'aprenentatge cooperatiu proposa un enfocament de les situacions d'ensenyament-aprenentatge basades en les interaccions socials i pretén que els alumnes es vinculin estretament entre ells, de manera que cada un sap que el seu esforç personal ajuda els companys a aconseguir l'èxit tant a nivell grupal com individual.

Avantatges del treball cooperatiu:

- Permet la distribució de l'alumnat en petits grups heterogenis de 4/5 alumnes.
- Pren com a objectiu que el grup arribi a assolir una meta comuna i, per aconseguir-la, l'èxit dels companys és tan important com el propi èxit. Per tant, es busca que cadascú rendeixi aportant el millor d'ell mateix per aconseguir els millors resultats grupals.
- Tots els membres del grup comparteixen el lideratge perquè tots comparteixen la responsabilitat en les seves accions i en l'evolució dels aprenentatges del grup.
- Basada en la teoria del conflicte sociocognitiu i la reestructuració cognitiva, l'aprenentatge es produeix pel desequilibri cognitiu que es dona en entrar en contacte amb els punts de vista dels altres, en integrar-los i en reestructurar-los els propis esquemes de coneixement.
- Implica interdependència positiva i responsabilitat individual.
- S'ensenyen directament les habilitats socials que els membres del grup necessiten per treballar en col·laboració mentre es posen en pràctica.
- Comporta la millor assimilació i aplicació dels coneixements analitzats i interpretats en grup.

Taula comparativa dels possibles plantejaments de les estratègies didàctiques.

	INDIVIDUALISTA	COMPETITIVA	COOPERATIVA
Objectius de treball	Tant és el que aconseguixin els altres. L'èxit individual és el que importa.	Cal que els altres no els aconseguixin perquè els aconseguixi només un alumne.	Cal que els assoleixi tot el grup.
Èxit acadèmic	En funció del seu treball individual. Independent del que facin els altres.	Un sol membre rep del grup rep el màxim reconeixement, els altres menys o gens.	Directament proporcional a la qualitat del treball per part de tot el grup.
Naturalesa de la interacció	No hi ha interacció amb els altres membres del grup.	Poca confiança en els altres per por al fracàs. Poc recolzament entre l'alumnat.	Afavoreix l'establiment de relacions empàtiques, positives, de respecte, obligació, ajuda amb l'alumnat i el professorat.

Treballar en equip a classe i, per tant, aprendre de forma cooperativa, ha de ser objecte d'ensenyament, de manera sistemàtica i persistent. Cal ensenyar als alumnes a treballar en equip, com una estratègia que ajuda a assolir la competència d'aprendre a aprendre.

Algunes tècniques d'aprenentatge cooperatiu:

Trencaclosques

Es constitueix un grup de sis persones. El tema que es pren com a eix d'investigació i aprenentatge es subdivideix en sis parts i cada membre del grup es fa responsable d'una d'elles. Per procedir a la cerca d'informació, cada membre del grup s'uneix als respectius companys que tenen la mateixa responsabilitat en els altres grups de l'aula. Amb la informació recollida tornen al seu grup inicial. Cada un dels sis membres explica als companys el que ha après i s'unifica el treball. Cada membre de l'equip té una peça del trencaclosques, que ha de posar en comú amb la resta de l'equip per completar tota la informació. Per tant, ningú aprèn sense l'ajut dels altres. Pot completar-se amb un treball que l'equip ha de presentar a la resta de la classe.

Podeu consultar el vídeo del centre Jacint Verdaguer on es mostra aquesta tècnica.

Grups d'investigació

Davant d'un tema de treball es constitueixen diferents grups heterogenis a l'aula i cada grup s'encarrega de la cerca d'informació d'un subtema concret relatiu al tema proposat. Els membres del grup decideixen què volen investigar. Els alumnes i el professor planifiquen metes concretes i els procediments per aconseguir-les. Cadascun dels membres de l'equip posa a disposició del grup les seves habilitats especials (dibuix, redacció, competència digital, etc). Entre tots fan la cerca d'informació i preparen l'exposició de la seva part a la resta del grup perquè tinguin una visió general del tema proposat. La resta del grup, juntament amb el professorat, analitza, aprèn i avalua el treball dels companys a partir dels criteris establerts en iniciar l'activitat.

Tutoria entre iguals o aprendre junts

Es treballa per parelles o es constitueix un grup de tres persones amb diferents nivells competencials per resoldre entre tots una tasca concreta. Cadascú aporta els coneixements que té i ajuda els companys a desenvolupar les estratègies que calguin i a assolir aprenentatges nous per resoldre la tasca amb èxit. L'avaluació del procés d'aprenentatge es fa a nivell grupal en funció d'uns criteris especificats pel professor a l'inici de l'activitat.

Podeu consultar el vídeo del centre Jacint Verdaguer on es mostra aquesta tècnica en la lectura per parelles.

Philips 66

Es divideix l'aula en grups de sis que durant sis minuts resolen un problema o debaten una qüestió. Un membre de cada grup exposa a la resta les idees que han consensuat respecte el tema de debat. Es tria un president que resumirà les conclusions i les exposarà de nou com a cloenda del debat. Aquesta tècnica fomenta que participi tota la classe i les opinions de tots són escoltades.